26 Νοεμβρίου 2026

ΨΗΦΙΣΜΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με το παράνομο Τουρκολιβυκό Μνημόνιο Κατανόησης και την παραβίαση της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

– έχοντας υπόψη την κοινή δήλωση του Προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, António Costa, και της Προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ursula von der Leyen, της 20ής Οκτωβρίου 2026,

– έχοντας υπόψη τη δήλωση της Ύπατης Εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας, Kaja Kallas, εξ ονόματος της ΕΕ, της 21ης Οκτωβρίου 2026,

– έχοντας υπόψη την κοινή δήλωση που εκδόθηκε στην έδρα των Ηνωμένων Εθνών στη Νέα Υόρκη στις 26 Οκτωβρίου 2026 εξ ονόματος του Μπαχρέιν, της Κύπρου, της Αιγύπτου, των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων, της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελλάδας,

– έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 2019, στα οποία αναφέρεται ότι το Τουρκολιβυκό Μνημόνιο Κατανόησης παραβιάζει τα κυριαρχικά δικαιώματα τρίτων κρατών, δεν συνάδει με το Δίκαιο της Θάλασσας και δεν μπορεί να παράγει έννομα αποτελέσματα για τρίτα κράτη,

– έχοντας υπόψη όλα τα προηγούμενα ψηφίσματά του σχετικά με την Τουρκία και τη Λιβύη, ιδίως τη σύστασή του της 23ης Νοεμβρίου 2022 προς το Συμβούλιο, την Επιτροπή και τον Αντιπρόεδρο της Επιτροπής / Ύπατο Εκπρόσωπο της Ένωσης για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας σχετικά με την κατάσταση στη Λιβύη,

– έχοντας υπόψη τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, ιδίως τις αρχές της κυρίαρχης ισότητας, της εδαφικής ακεραιότητας και της ειρηνικής επίλυσης των διεθνών διαφορών,

– έχοντας υπόψη τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS), ιδίως τα άρθρα 56, 74, 77, 83 και 121,

– έχοντας υπόψη τη Σύμβαση της Βιέννης του 1969 για το Δίκαιο των Συνθηκών, ιδίως το άρθρο 34, καθώς και την αντίστοιχη αρχή του εθιμικού διεθνούς δικαίου σχετικά με τις συνθήκες και τα τρίτα κράτη,

– έχοντας υπόψη την έκθεση του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών της 10ης Αυγούστου 2026 σχετικά με την Αποστολή Υποστήριξης των Ηνωμένων Εθνών στη Λιβύη (UNSMIL),

– έχοντας υπόψη τη Συμφωνία μεταξύ Ελλάδας και Αιγύπτου για την οριοθέτηση της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης, της 6ης Αυγούστου 2020,

– έχοντας υπόψη τις θεμελιώδεις αρχές του διεθνούς δικαίου και τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, τις συμφωνίες υψηλού επιπέδου του 1977 και του 1979 μεταξύ των ηγετών των δύο κοινοτήτων στην Κύπρο, καθώς και τα σχετικά ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών (ΣΑΗΕ) για την Κύπρο, συμπεριλαμβανομένου του ψηφίσματος 186 (1964) της 4ης Μαρτίου 1964, το οποίο επαναβεβαίωσε την κυριαρχία της Κυπριακής Δημοκρατίας, των ψηφισμάτων 541 (1983) της 18ης Νοεμβρίου 1983 και 550 (1984) της 11ης Μαΐου 1984, με τα οποία καταδικάστηκαν οι αποσχιστικές ενέργειες στην Κύπρο, καθώς και του ψηφίσματος 789 (1992) της 25ης Νοεμβρίου 1992,

– έχοντας υπόψη το άρθρο 136 παράγραφος 2 του Κανονισμού του,

Α. λαμβάνοντας υπόψη ότι, στις 20 Οκτωβρίου 2026, η Βουλή των Αντιπροσώπων της ανατολικής Λιβύης επικύρωσε το παράνομο, άκυρο και ανυπόστατο Μνημόνιο Κατανόησης του 2019 μεταξύ Λιβύης και Τουρκίας, παρά το γεγονός ότι το Εφετείο της Αλ Μπάιντα στη Λιβύη είχε ήδη κρίνει το Μνημόνιο άκυρο και ανυπόστατο και το είχε ακυρώσει με την απόφασή του της 27ης Ιανουαρίου 2021· λαμβάνοντας υπόψη ότι η Βουλή των Αντιπροσώπων της Λιβύης είχε απορρίψει το Μνημόνιο Κατανόησης το 2020· λαμβάνοντας υπόψη ότι, στις 27 Νοεμβρίου 2019, η Τουρκία και η τότε εδρεύουσα στην Τρίπολη Κυβέρνηση Εθνικής Συμφωνίας υπέγραψαν Μνημόνιο Κατανόησης σχετικά με την οριοθέτηση των θαλάσσιων ζωνών δικαιοδοσίας στη Μεσόγειο Θάλασσα, το οποίο κυρώθηκε από τη Μεγάλη Εθνοσυνέλευση της Τουρκίας στις 5 Δεκεμβρίου 2019 και έκτοτε χρησιμοποιείται από την Τουρκία προς υποστήριξη των θαλάσσιων διεκδικήσεών της, μεταξύ άλλων ενώπιον των Ηνωμένων Εθνών· λαμβάνοντας υπόψη ότι η μεταγενέστερη αυτή έγκριση δεν μπορεί να θεραπεύσει την ασυμβατότητά του με το διεθνές δίκαιο ούτε να επιτρέψει στις διατάξεις του να θίξουν τα δικαιώματα τρίτων κρατών· λαμβάνοντας υπόψη ότι, μετά την ανακάλυψη υπεράκτιων αποθεμάτων φυσικού αερίου στις αρχές της δεκαετίας του 2000, οι διαφορές σχετικά με τη θαλάσσια οριοθέτηση και οι ανταγωνιστικές διεκδικήσεις στην Ανατολική Μεσόγειο εντάθηκαν, με την Τουρκία να αμφισβητεί ολοένα και περισσότερο, μέσω μονομερών ενεργειών και διεκδικήσεων ασύμβατων με τις αρχές του διεθνούς δικαίου, τη νόμιμη οριοθέτηση των Αποκλειστικών Οικονομικών Ζωνών (ΑΟΖ) και τα κυριαρχικά δικαιώματα των γειτονικών παράκτιων κρατών, υπονομεύοντας κατ' αυτόν τον τρόπο την περιφερειακή σταθερότητα, κλιμακώνοντας τις εντάσεις και θέτοντας σε κίνδυνο τις προοπτικές περιφερειακής συνεργασίας·

Β. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Τουρκολιβυκό Μνημόνιο Κατανόησης του 2019 επιχειρεί να οριοθετήσει θαλάσσιες δικαιοδοσίες στη Μεσόγειο, αγνοώντας τη γεωγραφική παρουσία και τα θαλάσσια δικαιώματα των ελληνικών νησιών, καθώς και τα κυριαρχικά δικαιώματα της Ελλάδας· λαμβάνοντας υπόψη ότι η ίδια η ΕΕ είναι συμβαλλόμενο μέρος στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS)·

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Τουρκία και η Λιβύη δεν διαθέτουν αντικείμενες ή παρακείμενες ακτές· λαμβάνοντας υπόψη ότι το Μνημόνιο Κατανόησης εκτείνεται σε θαλάσσιες περιοχές επί των οποίων η Ελλάδα και η Αίγυπτος ασκούν τα κυριαρχικά τους δικαιώματα βάσει του διεθνούς δικαίου·

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ έχει απορρίψει με συνέπεια την παραβίαση των κυριαρχικών δικαιωμάτων τρίτων κρατών από το Μνημόνιο· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι δηλώσεις της 20ής και της 21ης Οκτωβρίου 2026 επαναβεβαίωσαν τη θέση της Ένωσης ότι το Μνημόνιο είναι άκυρο και ανυπόστατο και δεν μπορεί να παράγει έννομα αποτελέσματα για τρίτα κράτη, ότι η ΕΕ έχει στρατηγικό συμφέρον στη σταθερότητα και την ασφάλεια της Ανατολικής Μεσογείου και ότι κάλεσε όλες τις χώρες να σέβονται τα κυριαρχικά δικαιώματα όλων των κρατών μελών της ΕΕ, σύμφωνα με το δίκαιο της ΕΕ και το διεθνές δίκαιο, συμπεριλαμβανομένης της UNCLOS· λαμβάνοντας υπόψη ότι η μονομερής οριοθέτηση θαλάσσιων ζωνών μέσω συμφωνιών που αγνοούν τα νόμιμα θαλάσσια και κυριαρχικά δικαιώματα τρίτων κρατών υπονομεύει την περιφερειακή σταθερότητα και τη διεθνή τάξη που βασίζεται σε κανόνες·

Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ανατολική Μεσόγειος έχει στρατηγική σημασία για την Ευρωπαϊκή Ένωση όσον αφορά την ενεργειακή ασφάλεια, τη θαλάσσια συνδεσιμότητα, τις κρίσιμες υποδομές και την περιφερειακή σταθερότητα· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι μονομερείς θαλάσσιες διεκδικήσεις και οι ενέργειες που βασίζονται σε αυτές ενδέχεται να υπονομεύσουν νόμιμες οικονομικές δραστηριότητες και επενδύσεις στην περιοχή·

ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, στις 26 Οκτωβρίου 2026, η ΕΕ, η Ελλάδα, η Κύπρος, η Αίγυπτος, το Μπαχρέιν και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα δήλωσαν από κοινού ότι το Μνημόνιο Κατανόησης αγνοεί τις γεωγραφικές πραγματικότητες και τα δικαιώματα των παράκτιων κρατών, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των νησιών, ότι η επικύρωσή του δεν μεταβάλλει το νομικό καθεστώς του και ότι η ανοχή διμερών συμφωνιών που αγνοούν το διεθνές δίκαιο θα δημιουργούσε ένα επικίνδυνο προηγούμενο·

Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η UNCLOS, με τα συμβαλλόμενα μέρη της και τις θεμελιώδεις διατάξεις της, οι οποίες αντανακλούν εθιμικό διεθνές δίκαιο δεσμευτικό για όλα τα κράτη, θεσπίζει ένα ολοκληρωμένο νομικό πλαίσιο που διέπει τις θαλάσσιες δραστηριότητες, διασφαλίζει την ελευθερία της ναυσιπλοΐας, προστατεύει τα κυριαρχικά δικαιώματα των παράκτιων κρατών

και καθιστά δυνατή την παγκόσμια θαλάσσια εμπορική δραστηριότητα· λαμβάνοντας υπόψη ότι το άρθρο 121 παράγραφος 2 της UNCLOS προβλέπει ότι τα νησιά δικαιούνται θαλάσσιες ζώνες σύμφωνα με τους κανόνες που ισχύουν για τις λοιπές χερσαίες περιοχές, με την επιφύλαξη της εξαίρεσης του άρθρου 121 παράγραφος 3· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα ελληνικά νησιά, συμπεριλαμβανομένης της Κρήτης, δεν μπορούν να αγνοούνται κατά τη θαλάσσια οριοθέτηση· λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ελλάδα έχει συνάψει συμφωνίες οριοθέτησης Αποκλειστικών Οικονομικών Ζωνών με την Αίγυπτο και την Ιταλία, ενώ η Κυπριακή Δημοκρατία έχει συνάψει αντίστοιχες συμφωνίες με την Αίγυπτο, το Ισραήλ και τον Λίβανο·

Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι το άρθρο 3 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας αναγνωρίζει το δικαίωμα κάθε κράτους να καθορίζει το εύρος της αιγιαλίτιδας ζώνης του έως τα 12 ναυτικά μίλια· λαμβάνοντας υπόψη ότι η συνεχιζόμενη διατήρηση από την Τουρκία απειλής πολέμου (casus belli) κατά της Ελλάδας σε περίπτωση άσκησης αυτού του νόμιμου δικαιώματος είναι ασύμβατη με τις αρχές των ειρηνικών σχέσεων, της καλής γειτονίας και του διεθνούς δικαίου·

Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι καμία διμερής συμφωνία μεταξύ δύο κρατών δεν μπορεί να στερήσει από τρίτο κράτος τα κυριαρχικά του δικαιώματα ή να υπερισχύσει του διεθνούς δικαίου και ότι μεταγενέστερη κοινοβουλευτική επικύρωση δεν μπορεί να μετατρέψει ένα παράνομο και άκυρο Μνημόνιο σε νόμιμη συμφωνία· λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ελλάδα έχει απορρίψει το Μνημόνιο και δεν έχει συναινέσει σε οποιαδήποτε προσβολή των θαλάσσιων δικαιωμάτων της·

Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι η θαλάσσια οριοθέτηση πρέπει να πραγματοποιείται σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τα δικαιώματα όλων των ενδιαφερόμενων παράκτιων κρατών και με στόχο την επίτευξη δίκαιης λύσης· λαμβάνοντας υπόψη ότι η προστασία των κυριαρχικών δικαιωμάτων των κρατών μελών στις Αποκλειστικές Οικονομικές Ζώνες και στην υφαλοκρηπίδα τους αποτελεί ζήτημα αλληλεγγύης και στρατηγικής σημασίας για την Ευρωπαϊκή Ένωση, μεταξύ άλλων για την ενεργειακή της ασφάλεια, τις θαλάσσιες υποδομές και την περιφερειακή σταθερότητα· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα θαλάσσια σύνορα της Ελλάδας και της Κύπρου αποτελούν εξωτερικά σύνορα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ότι η παραβίαση των κυριαρχικών δικαιωμάτων ενός κράτους μέλους συνιστά παραβίαση των συμφερόντων της Ένωσης στο σύνολό της·

ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η εκτεταμένη ευθραυστότητα και αστάθεια στη Λιβύη εξακολουθούν να εμποδίζουν τη χώρα να ακολουθήσει πορεία μεταρρυθμίσεων, χρηστής διακυβέρνησης, ειρήνης και ανάπτυξης· λαμβάνοντας υπόψη ότι μια σταθερή, κυρίαρχη και ενωμένη Λιβύη, η οποία διατηρεί σχέσεις

καλής γειτονίας και σέβεται το διεθνές δίκαιο, είναι απαραίτητη για τη διαρκή ειρήνη και συνεργασία στη Μεσόγειο·

ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Μνημόνιο θέτει σε κίνδυνο την εφαρμογή σειράς ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, με τα οποία επιβλήθηκε εμπάργκο όπλων στη Λιβύη, ιδίως του ψηφίσματος 1970 (2011) του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, και ανοίγει τον δρόμο για συστηματικές παραβιάσεις των κυρώσεων του ΟΗΕ που επιβλήθηκαν με το εν λόγω ψήφισμα·

ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Λιβύη έχει υπογράψει, αλλά δεν έχει κυρώσει, την UNCLOS· λαμβάνοντας υπόψη ότι η Τουρκία είναι η μόνη υποψήφια προς ένταξη χώρα που δεν έχει υπογράψει ή κυρώσει την UNCLOS, στην οποία είναι συμβαλλόμενα μέρη η Ελλάδα και η Κύπρος· λαμβάνοντας υπόψη ότι η μη συμμετοχή της Τουρκίας στη Σύμβαση δεν την απαλλάσσει από τους εφαρμοστέους κανόνες του εθιμικού διεθνούς δικαίου της θάλασσας·

ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, τον Ιούλιο του 2024, η Τουρκία ανέπτυξε πολεμικά πλοία προκειμένου να εμποδίσει το ιταλικό πλοίο Ievoli Relume να διεξαγάγει έρευνες για την κατασκευή της ηλεκτρικής διασύνδεσης Great Sea Interconnector, ενός Ευρωπαϊκού Έργου Κοινού Ενδιαφέροντος, εντός της ελληνικής Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης, κοντά στην Κάσο, επικαλούμενη δικαιοδοσία με πρόσχημα το Μνημόνιο Κατανόησης· λαμβάνοντας υπόψη ότι η Τουρκία έχει επανειλημμένα παρεμποδίσει το έργο ηλεκτρικής διασύνδεσης «Great Sea Interconnector» μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου, ύψους 2,1 δισ. ευρώ, το οποίο υποστηρίζεται από την ΕΕ, μεταξύ άλλων διακόπτοντας τις θαλάσσιες εργασίες το 2024· λαμβάνοντας υπόψη ότι, μετά την είσοδο του Γάλλου επενδυτή υποδομών Meridiam ως μετόχου πλειοψηφίας πριν από τρεις μήνες, γαλλικό πλοίο αναχώρησε από το Ηράκλειο προκειμένου να επαναλάβει τις εργασίες του έργου, εν μέσω αυξημένων ανησυχιών για ενδεχόμενη τουρκική παρέμβαση·

ΙΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η επικύρωση ακολουθεί σειρά μονομερών ενεργειών που βασίζονται στο Μνημόνιο Κατανόησης, μεταξύ των οποίων το Μνημόνιο για τους υδρογονάνθρακες της 3ης Οκτωβρίου 2022 μεταξύ της Τουρκίας και της εδρεύουσας στην Τρίπολη Κυβέρνησης Εθνικής Ενότητας, το Μνημόνιο της 25ης Ιουνίου 2025 μεταξύ της Τουρκικής Εταιρείας Πετρελαίου (TPAO) και της Εθνικής Εταιρείας Πετρελαίου της Λιβύης σχετικά με υπεράκτιες σεισμικές έρευνες, καθώς και η ρηματική διακοίνωση της 24ης Αυγούστου 2026 των αρχών της Τρίπολης, με την οποία αμφισβητούνται οι ελληνικές δραστηριότητες έρευνας υδρογονανθράκων νότια της Κρήτης·

ΙΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η έλλειψη συνεργασίας εκ μέρους της Τουρκίας εξακολουθεί να παρεμποδίζει τις προσπάθειες της ΕΕ για την αποτελεσματική εφαρμογή του εμπάργκο όπλων του ΟΗΕ στη Λιβύη· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι προσπάθειες αυτές εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν προκλήσεις, μεταξύ άλλων

λόγω της παρελκυστικής στάσης της Τουρκίας έναντι της επιχείρησης EUNAVFOR MED IRINI, αμφισβητώντας ανοιχτά τον σκοπό, τη νομιμότητα και την αμεροληψία της, συμπεριλαμβανομένων των επανειλημμένων αρνήσεών της να χορηγήσει τη συγκατάθεση του κράτους σημαίας για την επιθεώρηση πλοίων υπό τουρκική σημαία με προορισμό τη Λιβύη, σύμφωνα με το ψήφισμα 2292 (2016) του Συμβουλίου Ασφαλείας·

IZ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ανακήρυξη, από την Τουρκία, στις 15 Αυγούστου 2026, θαλάσσιων περιβαλλοντικών πάρκων που εκτείνονται πέραν των χωρικών υδάτων της και, κατά συνέπεια, πέραν της δικαιοδοσίας της, συνιστά μία ακόμη απόπειρα προώθησης μονομερών θαλάσσιων διεκδικήσεων στο Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο υπό το πρόσχημα της περιβαλλοντικής προστασίας, κατά παράβαση του Δικαίου της Θάλασσας, όπως αυτό αποτυπώνεται στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS), προκαλώντας σοβαρές ανησυχίες για την ασφάλεια και τη σταθερότητα στην περιοχή και αποτελώντας μέρος της επεκτατικής θαλάσσιας στρατηγικής της Τουρκίας, όπως αυτή αποτυπώνεται στο δόγμα της «Γαλάζιας Πατρίδας» (Mavi Vatan)·

1. Καταδικάζει το Μνημόνιο Κατανόησης του 2019 μεταξύ Τουρκίας και Λιβύης ως ασύμβατο με το διεθνές δίκαιο και τις εφαρμοστέες αρχές του Δικαίου της Θάλασσας· επαναβεβαιώνει ότι το Μνημόνιο παραβιάζει τα κυριαρχικά δικαιώματα τρίτων κρατών, δεν συνάδει με το Δίκαιο της Θάλασσας, είναι άκυρο και ανυπόστατο και δεν μπορεί να παράγει έννομα αποτελέσματα για τρίτα κράτη· απορρίπτει κάθε προσπάθεια επίκλησης, εφαρμογής ή χρησιμοποίησης του Μνημονίου ως νομικής βάσης για θαλάσσιες διεκδικήσεις που επηρεάζουν τα κυριαρχικά δικαιώματα ή τα θαλάσσια δικαιώματα της Ελλάδας ή οποιουδήποτε άλλου τρίτου κράτους· θεωρεί ότι πρόκειται για μια ιδιαιτέρως ανησυχητική εξέλιξη, η οποία υπονομεύει την περιφερειακή σταθερότητα και τις σχέσεις καλής γειτονίας στην Ανατολική Μεσόγειο·

2. Εκφράζει την έντονη αποδοκιμασία του για την απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων της ανατολικής Λιβύης, της 20ής Οκτωβρίου 2026, να επικυρώσει το Τουρκολιβυκό Μνημόνιο του 2019· τονίζει ότι οποιαδήποτε μεταγενέστερη εσωτερική νομοθετική έγκριση ή επικύρωση δεν μπορεί να θεραπεύσει την ασυμβατότητα του Μνημονίου με το διεθνές δίκαιο, να νομιμοποιήσει θαλάσσιες διεκδικήσεις που υπονομεύουν τα δικαιώματα τρίτων κρατών ή να καταστήσει το Μνημόνιο αντιτάξιμο έναντι της Ελλάδας ή άλλων θιγόμενων κρατών·

3. Υποστηρίζει πλήρως τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Δεκεμβρίου 2019 και του Ιουνίου 2025, την κοινή δήλωση των Προέδρων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και της Επιτροπής της 20ής Οκτωβρίου 2026, καθώς και τη δήλωση της Ύπατης Εκπροσώπου εξ ονόματος της ΕΕ της 21ης Οκτωβρίου 2026· χαιρετίζει την ενότητα που επέδειξαν και τα 27 κράτη μέλη,

καθώς και την κοινή δήλωση της 26ης Οκτωβρίου 2026 με την Αίγυπτο, το Μπαχρέιν και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα·

4. Επαναλαμβάνει την έκκλησή του προς την Τουρκία να υπογράψει και να κυρώσει τη Σύμβαση UNCLOS, η οποία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του κεκτημένου της ΕΕ, και να συμμορφώνεται πλήρως και καλόπιστα με τις διατάξεις της και το εθιμικό διεθνές δίκαιο· επαναλαμβάνει την έκκλησή του προς τις λιβυκές αρχές να κυρώσουν την προαναφερθείσα Σύμβαση·

5. Εκφράζει την πλήρη και ανεπιφύλακτη αλληλεγγύη του προς την Ελλάδα και την Κύπρο στην υπεράσπιση της κυριαρχίας και των κυριαρχικών τους δικαιωμάτων σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο· υπογραμμίζει ότι ο σεβασμός των δικαιωμάτων των κρατών μελών της ΕΕ αποτελεί ουσιώδη προϋπόθεση στις σχέσεις της Ένωσης με τρίτες χώρες· τονίζει ότι κάθε παραβίαση των κυριαρχικών δικαιωμάτων ενός κράτους μέλους αποτελεί ζήτημα που αφορά την Ευρωπαϊκή Ένωση στο σύνολό της και καλεί σε αποφασιστική και ενιαία ευρωπαϊκή αντίδραση απέναντι σε ενέργειες που υπονομεύουν τα δικαιώματα αυτά·

6. Επαναβεβαιώνει τα θαλάσσια δικαιώματα των ελληνικών νησιών, συμπεριλαμβανομένης της Κρήτης και των Δωδεκανήσων, σύμφωνα με το άρθρο 121 της UNCLOS· απορρίπτει την αντιμετώπιση των εν λόγω νησιών ως εάν στερούνταν σχετικών ακτών ή θαλάσσιων δικαιωμάτων· τονίζει ότι η οριοθέτηση επικαλυπτόμενων θαλάσσιων δικαιωμάτων πρέπει να συμμορφώνεται με το διεθνές δίκαιο και δεν μπορεί να επιβάλλεται μέσω συμφωνίας μεταξύ άλλων κρατών·

7. Καταδικάζει τις συνεχιζόμενες παραβιάσεις από την Τουρκία των κυριαρχικών δικαιωμάτων της Ελλάδας και της Κυπριακής Δημοκρατίας, μεταξύ άλλων μέσω της πολιτικής εργαλειοποίησης των NAVTEX, της αύξησης των παραβιάσεων των χωρικών υδάτων, της παράνομης αλιείας, της απόρριψης του ελληνικού θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού βάσει της οδηγίας 2014/89/ΕΕ, καθώς και των ανταγωνιστικών τουρκικών χωροταξικών σχεδίων και θαλάσσιων πάρκων που εισέρχονται σε περιοχές ελληνικής δικαιοδοσίας· καλεί την Τουρκία να απέχει από κάθε μονομερή ενέργεια στο Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο που αντίκειται στο διεθνές δίκαιο και στα κυριαρχικά δικαιώματα των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων ερευνητικών ή γεωτρητικών δραστηριοτήτων, εκδόσεων NAVTEX ή άλλων μέτρων σε θαλάσσιες περιοχές επί των οποίων κράτη μέλη της ΕΕ ασκούν κυριαρχικά δικαιώματα, καθώς και από κάθε παρέμβαση στην πόντιση καλωδίων ή στην υλοποίηση του Great Sea Interconnector και άλλων έργων κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος· καταδικάζει την ανακήρυξη, από την Τουρκία, στις 15 Αυγούστου 2026, θαλάσσιων περιβαλλοντικών πάρκων πέραν των χωρικών της υδάτων, ως μέσο προώθησης των μονομερών διεκδικήσεών της περί «Γαλάζιας Πατρίδας» (Mavi Vatan) στο Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο· τονίζει ότι

τέτοιες ενέργειες δεν μπορούν να θεμελιώσουν θαλάσσια δικαιοδοσία ή κυριαρχικά δικαιώματα ούτε να θίξουν τα δικαιώματα άλλων κρατών, κατά παράβαση του διεθνούς δικαίου και του Δικαίου της Θάλασσας·

8. Εκφράζει τη βαθιά του λύπη για το γεγονός ότι η Τουρκία διατηρεί επίσημα την απειλή πολέμου (casus belli) κατά της Ελλάδας, σε περίπτωση που η Ελλάδα ασκήσει το νόμιμο δικαίωμά της, βάσει του άρθρου 3 της UNCLOS, να επεκτείνει τα χωρικά της ύδατα στα 12 ναυτικά μίλια· αποδοκιμάζει τις συνεχιζόμενες παραβιάσεις της κυριαρχίας και των κυριαρχικών δικαιωμάτων της Ελλάδας και της Κυπριακής Δημοκρατίας από την Τουρκία·

9. Υπενθυμίζει την αρχή που κατοχυρώνεται στο άρθρο 34 της Σύμβασης της Βιέννης για το Δίκαιο των Συνθηκών· τονίζει ότι η Τουρκία και η Λιβύη δεν μπορούν, μέσω μιας διμερούς συμφωνίας, να διαθέτουν δικαιώματα της Ελλάδας ή να της επιβάλλουν θαλάσσια σύνορα χωρίς τη συγκατάθεσή της·

10. Καλεί την Τουρκία και τις αρμόδιες λιβυκές αρχές να ανακαλέσουν το Μνημόνιο και τις συναφείς συμφωνίες για τους υδρογονάνθρακες και να απέχουν από την εφαρμογή τους· τις καλεί να εγκαταλείψουν κάθε διεκδίκηση ή μέτρο που βασίζεται σε αυτό και παραβιάζει τα κυριαρχικά δικαιώματα κρατών μελών της ΕΕ·

11. Καλεί την Τουρκία και τις αρμόδιες λιβυκές αρχές να απέχουν από την έκδοση ή εφαρμογή οποιωνδήποτε αδειών έρευνας ή εκμετάλλευσης, αδειών σεισμικών ερευνών, αδειών γεώτρησης ή άλλων παραχωρήσεων που βασίζονται στο Μνημόνιο, σε θαλάσσιες περιοχές οι οποίες επικαλύπτονται με τα θαλάσσια δικαιώματα της Ελλάδας ή άλλων τρίτων κρατών· καλεί την ΕΕ να αντιδράσει σε οποιαδήποτε τέτοια δραστηριότητα μέσω συντονισμένης διπλωματικής και πολιτικής δράσης·

12. Εκφράζει την ανησυχία του για την υπογραφή και την επίκληση των Μνημονίων Κατανόησης μεταξύ Τουρκίας και Λιβύης σχετικά με την ολοκληρωμένη συνεργασία στον τομέα της ασφάλειας και της στρατιωτικής συνεργασίας·

13. Καλεί το Συμβούλιο, την Επιτροπή και τον Ύπατο Εκπρόσωπο να μετατρέψουν τη διακηρυγμένη θέση της Ένωσης σε συντονισμένη διπλωματική δράση, συμπεριλαμβανομένων κοινών διαβημάτων προς την Τουρκία και τις αρμόδιες λιβυκές αρχές, καθώς και της συνεπούς προβολής της θέσης της ΕΕ στα Ηνωμένα Έθνη και σε άλλους διεθνείς οργανισμούς· καλεί τον Αντιπρόεδρο της Επιτροπής / Ύπατο Εκπρόσωπο και τα κράτη μέλη να λάβουν υπόψη τη συνεχιζόμενη παρουσία ρωσικού στρατιωτικού προσωπικού και στρατιωτικών μέσων στη Λιβύη κατά την ανάπτυξη των σχέσεων της Ένωσης με όλους τους λιβυκούς φορείς·

14. Καλεί την Επιτροπή και την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης να διασφαλίσουν ότι οι συμφωνίες, τα προγράμματα, οι χρηματοδοτικές αποφάσεις και οι επίσημες τοποθετήσεις της ΕΕ ούτε αναγνωρίζουν ούτε διευκολύνουν την εφαρμογή των παράνομων θαλάσσιων διεκδικήσεων του Μνημονίου· καλεί την Επιτροπή να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση των κρίσιμων ενεργειακών υποδομών και υποδομών συνδεσιμότητας ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος στην Ανατολική Μεσόγειο, συμπεριλαμβανομένου του Great Sea Interconnector, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τη σημασία τους για την ευρωπαϊκή ενεργειακή ασφάλεια και ανθεκτικότητα·

15. Καλεί την Επιτροπή να επανεξετάσει τη χρηματοδοτική συνεργασία της ΕΕ με την Τουρκία και τη Λιβύη, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι κανένα κονδύλι της Ένωσης δεν στηρίζει δραστηριότητες που υλοποιούν το Μνημόνιο κατά παράβαση των κυριαρχικών δικαιωμάτων κρατών μελών· ζητεί την αναστολή ή την ανακατεύθυνση της χρηματοδότησης που υποστηρίζει τέτοιες δραστηριότητες, σύμφωνα με τα εφαρμοστέα νομικά πλαίσια, με παράλληλη διασφάλιση της ανθρωπιστικής βοήθειας και της στήριξης προς όφελος των άμαχων πληθυσμών·

16. Ζητεί μια πιο φιλόδοξη και συνεκτική ευρωπαϊκή στάση στον τομέα της θαλάσσιας ασφάλειας, ανάλογη με την οικονομική ισχύ της Ένωσης, με βάση το επιχειρησιακό παράδειγμα της επιχείρησης EUNAVFOR ASPIDES, για τη διαφύλαξη των κρίσιμων υποθαλάσσιων υποδομών, των ενεργειακών διαδρόμων και της ελευθερίας της ναυσιπλοΐας στην Ανατολική Μεσόγειο και στις γειτονικές θάλασσες·

17. Επαναβεβαιώνει την πλήρη αλληλεγγύη της Ένωσης προς την Ελλάδα και την Κυπριακή Δημοκρατία για την υπεράσπιση της κυριαρχίας και των κυριαρχικών τους δικαιωμάτων· υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 42 παράγραφος 7 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ), εάν κράτος μέλος δεχθεί ένοπλη επίθεση στο έδαφός του, τα υπόλοιπα κράτη μέλη υπέχουν έναντι αυτού υποχρέωση παροχής βοήθειας και συνδρομής με όλα τα μέσα που διαθέτουν· επαναλαμβάνει την έκκλησή του προς το Συμβούλιο και τον Αντιπρόεδρο της Επιτροπής / Ύπατο Εκπρόσωπο να προωθήσουν την επιχειρησιακή εφαρμογή της εν λόγω ρήτρας, συμπεριλαμβανομένων των θαλάσσιων σεναρίων, και να καταστήσουν σαφές ότι οποιαδήποτε τέτοια ενέργεια θα έχει συγκεκριμένες συνέπειες στις σχέσεις συνεργασίας της Ένωσης με τις δύο χώρες·

18. Καλεί το Συμβούλιο να εξετάσει την επιβολή στοχευμένων περιοριστικών μέτρων, σύμφωνα με το δίκαιο της ΕΕ, κατά προσώπων ή οντοτήτων που ευθύνονται για δραστηριότητες υλοποίησης του Μνημονίου οι οποίες παραβιάζουν τα κυριαρχικά δικαιώματα κρατών μελών, σε περίπτωση που τέτοιες δραστηριότητες λάβουν χώρα ή συνεχιστούν·

19. Ζητεί την προστασία των συμφερόντων της Ένωσης και των κρατών μελών της στην Ανατολική Μεσόγειο, καθώς και τη λήψη κατάλληλων διπλωματικών μέτρων για την αποτροπή της υπονόμευσης της περιφερειακής σταθερότητας και του διεθνούς δικαίου μέσω ενεργειών που βασίζονται στο λεγόμενο Μνημόνιο Συνεργασίας·

20. Τονίζει ότι η πρόοδος στις σχέσεις ΕΕ–Τουρκίας πρέπει να συνοδεύεται από έμπρακτο σεβασμό του διεθνούς δικαίου, των σχέσεων καλής γειτονίας και των κυριαρχικών δικαιωμάτων όλων των κρατών μελών·

21. Υποστηρίζει τις προσπάθειες της Ελλάδας για την επιδίωξη θαλάσσιας οριοθέτησης με τη Λιβύη μέσω καλόπιστων διαπραγματεύσεων, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο· ενθαρρύνει την ειρηνική διευθέτηση των θαλάσσιων διαφορών, μεταξύ άλλων μέσω προσφυγής σε διεθνείς δικαιοδοτικούς ή διαιτητικούς μηχανισμούς, βάσει κατάλληλης δικαιοδοτικής θεμελίωσης·

22. Επαναβεβαιώνει τη στήριξή του στην κυριαρχία, την ανεξαρτησία, την εδαφική ακεραιότητα και τη θεσμική επανένωση της Λιβύης, καθώς και στην πολιτική διαδικασία υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών· τονίζει ότι ο σεβασμός των δικαιωμάτων των γειτονικών κρατών πρέπει να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της περιφερειακής πολιτικής της Λιβύης· επιμένει ότι ο σεβασμός του διεθνούς δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της UNCLOS, των κυριαρχικών δικαιωμάτων των κρατών μελών και των σχέσεων καλής γειτονίας πρέπει να αποτελεί ρητή προϋπόθεση σε όλες τις μελλοντικές συμφωνίες μεταξύ της ΕΕ και της Λιβύης·

23. Επαναλαμβάνει την ακλόνητη υποστήριξή του προς τη Λιβύη και την Αποστολή Υποστήριξης των Ηνωμένων Εθνών στη Λιβύη (UNSMIL) για την προώθηση της εθνικής συμφιλίωσης, της θεσμικής ενότητας και ενός διαφανούς και συμπεριληπτικού διαλόγου, ο οποίος θα βασίζεται στην κυριότητα της πολιτικής διαδικασίας από τους ίδιους τους Λίβυους και στη συναίνεση· χαιρετίζει, στο πλαίσιο αυτό, τον νέο πολιτικό οδικό χάρτη που παρουσίασε η Ειδική Αντιπρόσωπος του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, Hanna Tetteh, στο Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ στις 21 Αυγούστου 2025·

24. Ζητεί από τον Ύπατο Εκπρόσωπο και την Επιτροπή να υποβάλουν έκθεση στο Κοινοβούλιο εντός τριών μηνών σχετικά με τα διπλωματικά μέτρα που έχουν ληφθεί, τις εγγυήσεις που αφορούν τη χρηματοδότηση της ΕΕ και τυχόν περαιτέρω μέτρα που προτείνονται για την προστασία των κυριαρχικών δικαιωμάτων της Ελλάδας, της Κύπρου και άλλων κρατών μελών·

25. Αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή, στον Ύπατο Εκπρόσωπο της Ένωσης για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας, στις κυβερνήσεις και τα κοινοβούλια των κρατών μελών, στην Κυβέρνηση και τη

Μεγάλη Εθνοσυνέλευση της Τουρκίας, στις αρμόδιες λιβυκές αρχές και στον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.